

Variatie(s) op je bord!

Variatie(s) op je bord!

Dialect en jongerentaal voor eten en drinken.

Een uitgave van Variaties vzw
2007

Onder redactie van: Evelien Van Renterghem,
Veronique De Tier en Jacques Van Keymeulen

Variatie(s) op je bord!

Dialect en jongerentaal voor eten en drinken.

Onder redactie van Evelien Van Renterghem,
Veronique De Tier en Jacques Van Keymeulen

© Variaties vzw
Gent 2007

ISBN 978-90-9022438-1

Colofon

Redactie: Evelien Van Renterghem, Veronique De Tier, Jacques Van Keymeulen

Ontwerp: Evelien Van Renterghem

Lay-out: Sven Godderis, drukkerij Van Daele

Druk & afwerking: drukkerij Van Daele, Deinze (www.vandaeleonline.be)

Cartoons: Tony Klinkers

Contact

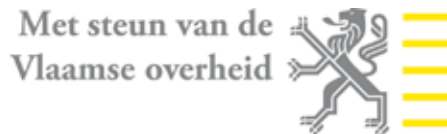
Veronique De Tier (stafmedewerker)

Variaties vzw - Kraanlei 65 - 9000 Gent

variaties@huisvandlijn.be

Herkomst foto's

De meeste foto's zijn afkomstig van Stock Exchange (www.sxc.hu), een website waarop (amateur)fotografen gratis foto's ter beschikking stellen. Bij foto's met een andere herkomst wordt de naam van de fotograaf bij de foto vermeld.

Een uitgave van Variaties vzw, met steun van de Vlaamse overheid.

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf 5

Bast, zult, trip, sneukelen en feest

Dialectbenamingen voor peul, hoofdkaas/kop, bloedworst, snoepen en peperkoek 7

Inleiding	8
Voorstelling koks	12
Peul	16
Hoofdkaas/kop	38
Bloedworst	56
Snoepen	68
Peperkoek	82

Ves brooëd, pirduuge en keis

De lidverenigingen van Variaties over eten en drinken 95

Inleiding	96
Vier Brusselse dialectverenigingen: <i>Van fretten en zoeipe</i>	98
Akademie voor de West-Brabantse dialecten: <i>'t Aaten balleken</i>	120
De Gentse Sosseteit: <i>Snuffelen in de Gentsche dialectkeuken</i>	128
Den Akademie van 't Leives: <i>Rond de Leivese stouf en ... lek-men-lippekes</i>	144
Dialectgenootschap Bacht'n de Kuupe: <i>Spek voe 'n Westoekbek</i>	154
Dialectgenootschap Zuidwest-Meetjesland: <i>Aalterse kost</i>	170
Faculteit van het Mechels dialect: <i>Mechelse gastronomie</i>	176
Wergroep Ninoofs Dialect: <i>Koeken in de keken van een Nienofske koekès</i>	184
Veldeke Bels(j) Limburg: <i>Tés of en éngelke dich op den tong pis</i>	194
Veldeke Hasselt: <i>Hesselse kos</i>	208

Porro paffen tot je pletterstoned bent

Jongertaal voor eten, drinken, roken en drugs 215

Inleiding 216

Veel eten 220

Zeer lekker 224

Pintje 230

Op cafe gaan 236

Tipsy 245

Zeer dronken 255

Overgeven 265

Proost 269

Cocktails met bier 273

Sigaret 277

Joint 281

High/stoned 289

Bibliografie 299

WOORD VOORAF

In 2006 werd het samenwerkingsverband 'Variaties. Koepelvereniging voor dialecten en oraal erfgoed in Vlaanderen' opgericht. Het samenwerkingsverband verenigt zestien lokale en regionale dialectverenigingen in Vlaanderen en Brussel. Het is de bedoeling door samenwerking tot een meerwaarde te komen en de dialectologie naar een groot publiek te brengen. Bovenal is het de bedoeling om de publieke opinie een positieve attitude tegenover taalvariatie bij te brengen. **Dialect mag**, maar natuurlijk zijn er ook situaties waarin het Algemeen Nederlands gepaster is. Dialect en AN zijn geen vijanden van elkaar; ze staan naast elkaar – elk met hun eigen functie. Dialect is de taal van de intimiteit en de lokale en regionale solidariteit; AN is de taal van het openbare leven. Ideaal is beide taalvariëteiten te kunnen gebruiken en naargelang van de situatie de juiste taalvorm te kunnen kiezen.

Hoewel de vereniging pas in 2007 officieel werd erkend door het Vlaams Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd al in 2006 een ontwikkelingsgericht project ingediend en goedgekeurd. Dat project heette '**Project Oraal Erfgoed in Vlaanderen, Regionale diversiteit in voeding en taalgebruik**'. Het opzet van het project was dialectwoordenschat i.v.m. eten en drinken te verzamelen via schriftelijke enquêtes, en aandacht te besteden aan de streekgerechten. In samenwerking met de redactie van het Woordenboek van de Vlaamse Dialecten (WVD) werden zgn. 'sprekende dialectkaarten' gemaakt, d.i. woordkaarten waaraan voor een heleboel plaatsen geluidsfragmenten zijn toegevoegd. Aangezien taalvariatie niet iets is van het verleden, is er ook aandacht besteed aan jongerentaal.

Op 10 juni 2006 organiseerde Variaties vzw in het kader van het project in Lokeren de eerste Vlaamse dialectendag, die door een paar honderd mensen werd bijgewoond. De sprekende taalkaarten werden gepresenteerd

in het Huis van Alijn tijdens de Week van de Smaak in november 2006. Het laatste, maar allicht meest beklievende resultaat van het project, hebt u nu in handen: een boek waarin de voornaamste resultaten van het project zijn samengebracht. Hier vindt u de taalkaarten van PEUL, HOOFDKAAS/KOP, BLOEDWORST, SNOEPEN en PEPERKOEK (met bij elke kaart een etymologisch commentaar en een recept van een bekende chef-kok), de bijdragen van de lidverenigingen en een uitgebreid artikel over jongerentaal.

Bij de publicatie van dit boek past het een aantal personen te bedanken. Allereerst gaat onze dank uit naar de lidverenigingen die niet alleen bijdragen instuurden, maar ook meewerkten aan het verzamelen van de dialectwoordschat die op de taalkaarten te zien is. Ook de personen die de dialectwoorden inspraken en de koks die de recepten bezorgden (Felix Alen, Wout Bru, Peter Declercq, Truong Thi Qyuen en Peter Coucquyt) verdienen onze dank. Jos Ghysen bedanken we omdat we zijn cursiefje 'Madame Vandeven' mochten opnemen. Voorts bedanken we ook Veronique De Tier, stafmedewerker van Variaties vzw, en vooral Evelien Van Renterghem, die beiden zeer veel werk hebben verzet om deze publicatie tot een goed einde te brengen. We zijn ook Eddy De Cleer erkentelijk; hij stond in voor de website van Variaties, waarop zowel enquêtes als resultaten te zien zijn.

We hopen dat u aan het boek veel plezier beleeft.

Prof. dr. Jacques Van Keymeulen
Voorzitter Variaties vzw - projectleider